

כו' שנאמר על מצות התשובה כי הגם שההמשכה מבחי' כתר מקיף עליון מה שנק' רחוק אעפ"כ קרוב אליך הדבר כו' והיינו כענין ואשא אתכם על כנפי נשרים כו' אלי כנ"ל. והנה אפר הפרה הוא ג"כ בחי' תשובה לשרוף כל ההרהורין בישינ' כמ"ש במ"א ועי"נ נמשך מים חיים מבחינת אהכמה והיא רחוקה לרחוק שנעשה קרוב. וכענין ההזאה לטהר טמא מת ככה ממש יחיה איש את נפשו האסורה וקשורה בהבלי עולם ונחשבת כמת כמ"ש ויתן את רשעים קברו וכמארו"ל רשעים נחיים קרויים מתים והיינו ע"י התעוררות רחמים רבים מלמעלה ולכן ההזאה הוא ג"כ ביום השלישי ע"י שמעורר רחמים על נפשו ברחמיך הרבים רחם עלינו כו' והוא רחום יכפר עון כו'. ועמ"ש בד"ה ראיתי והנה מגורת זה בענין ברחמיך הרבים כו'. וביום השביעי הוא בחי' מל' והוא בחינת דוד ובו' אושפיזין יעקב הוא הג' ודוד הוא השביעי ובחי' דוד שהיה מרכבה לבחי' מלכות לפי שהוא בחי' דוד עבדי והנה כתיב כי לי בני"י עבדים פי' ע"י שיהיו בבחי' עבדים עי"נ יהיו לי ממש. וכמ"ש במ"א ע"פ ועתה יגדל נא כו' שבחי' עבד שהוא הביטול לגמרי בלי שום טעם ודעת שרשו גבוה מאד והיינו שממשיך מבחי' כתר שלמעלה מהחוי"ב והוא בחי' מל' דא"ס וזהו בחי' לי ממש ע"ד המבואר במ"א ע"פ וארשתיד לי לעולם כו' שבבחי' זו אין שייך שיגויים כו'. וגם הנה שרש טומאת מת נמשך משבחי"ב ז' מלכין דתהו שמתו כו' בלע הוא בחי' הדעת כו' וזהו ג"כ ענין עץ הדעת טוב ורע. משא"כ בחכמה עילאה כתיב ימותו ולא בחכמה עץ החיים. וכש"כ בבחי' כתר כו' חיי החיים כו' וזה נמשך ע"י הביטול שלמעלה מהדעת שהוא בחי' ביום השביעי כו'. ועמ"ש בפ' ויקהל בד"ה קחו מאתכם תרומה. בענין ועד אין לו הפסק כו' ע"ש וזהו ענין דוד חי וקיים. והנה גם בעקב ארו"ל יעקב אבינו לא מת שהוא מבחי' שלמעלה מהשבירה וכמבואר במ"א ע"פ מאמר הזהר ס"פ ויגש ע"פ ויברך יעקב את פרעה כו' ועמ"ש"ל בפ' וישלח ע"פ ויאבק כו' בענין כי לא יכול לו כו' ולכן ההזאה לטהרת טמא מת להעביר רוח הטומאה הוא דייקא ביום השלישי וביום השביעי ועמ"ש ע"פ ויאכילך את המן:

ויעש משה נחש נחשת וישימהו על הנס והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת וחי. ואיתא במשנה

(ספ"ג דרי"ה) על זה בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים כו'. וקשה למה ליה נחש כלל אלא והיה אם נשך הנחש יסתכל כלפי מעלה. ועוד מהו ההסתכלות כלפי מעלה הלא מבואר בענין תפלה שיהיו עיניו למטה ולכו' למעלה. ולהבין זה נקדים לחקור בענין ירידת הנשמה בעולם הזה כי עיקר תכליתו לדבק בקונו באהוי"ר ועיקר הדביקות הוא בתפלה שהתיבות הם יותר קרובים להבנת האדם ובודאי קודם צאת הנשמה בעולם הזה וגם אחר הסתלקותו מן הגוף הוא מתדבק יותר באהבה ויראה פנימיות שהגוף אינו מניחו לעבוד את ה' ואדרבה מחמת חומרו יכריח את הנשמה ליהנות אף מגופניות, ואף כי הנשמה אינה רוצה בזה כי מקור חוצבה חלק אלוה ממעל ורצונה לדבק בבוראה יותר. והנה מבואר בזהר מאן דלא מהפך מרירו למתקא לית ליה חולקא בהאי עלמא כלום (ע' בזהר בראשית דף ד' ע"א ובפ"י הרמ"ז שם) כי זה כל האדם לא נברא אלא בשביל זה, שהרי בבית ראשון לא היו מתפללין כלל גם בבית שני תקנו אנשי כנסת הגדולה תפלה קצרה. ובודאי כל העבודה שלהם לא היה כי אם ע"ד זה להפוך מרירו למתקא. והענין הוא כי הדינין נמתקים בשרשן. דהנה כל רעות ודינים ר"ל שנתהוו בעולם שרשם ומקורם המחיה אותם הוא טוב, כמשל הזונה עם בן המלך המבואר

כמ"ש בכל נפשך ב' פעמים בכל יום בבקר ובערב רק שיהא זה באמת דהיינו במסירת נפש. וזוהו העצה שיקשר נפשו באחד דהיינו במחשבה דבור ומעשה כנ"ל, והוא תשובה כמו דאיתא בגמרא תשובה באותו מקום כמ"ש ובקשתם משם את ה' אלהיך פי' משם דייקא אף שהוא רחוק מאד דהיינו שיתן עצה ליצא משם ולהתקשר למעלה ממש ולא ילך ממדרגה למדרגה כמו שהש"ת מדלג על ההרים, פי' ההרים זה אבות מקפץ על הגבעות שהם חכמה ותבונה נמצא מדלג הוא למעלה מהשכל שלא בדרך עילה ועלול, כי הלא לגדולתו אין חקר ולתבונתו אין מספר ואיך יכולה להגיע המשכה עליו שהוא עולם השפל, אלא פי' קול הוא המשכה אלא שהוא מדלג על ההרים כנוצר לעיל שהוא למעלה מן השכל וזהו להראות אותנו שגם אנחנו נעשה כן הכל בלא חשבון ובלא טעם ודעת, ועיין בספ"ב פרק מ"ט. וכמ"ש ענה דודי ואמר לי קומי לך כו' לי דייקא כלומר בשבילי נברא העולם שהרי חייב כל אדם לומר כן. (במשנה ספ"ד דסנהדרין) ולכן קומי לך פי' בזה הוא קומה שלך, ומפני זה נקרא פסח ע"ש שפסח שהוא מדלג כו' ומפני זה קורין פרשת פרה קודם פסח כי פרה הוא מדרגה פחותה כמ"ש ופני השור מהשמאל לארבעתן ופרה פחותה משור, ומפני זה הוצרך להביא פרה לטהר טומאת מת כמארו"ל אין מיתה בלא חטא. פי' מיתה היא נפילה ומסך מבדיל בינו לבין אביו שבשמים ואיך אפשר להיות לה כ"כ נפילה, אך כשעושה מעשה כהמה דהיינו אכילה ושתייה בלא דעת כבהמה ומחמת כשמרגיל עצמו כך יכול לבא לידי חטא גמור אע"פ שהוא היתר גמור אין זה אלא לאדם שכבר יצא ממצרים מתאות הגופניות, אבל לאדם שעודנו במצרים דהיינו שהוא מקושר בתאוות ורוצה לשוב בתשובה צריך לגדרים וותר ומפני זה איסור אכילת חמץ בפסח גדולה מאד אפי' במשהו ואף שאין שום טעם חמץ מפני שאז היתה זמן יציאת מצרים וכו' וצריכה זהירות יותר ומפני זה קורין פרשת פרה קודם פסח כדי לטהר כנ"ל ובזה יבא למדת אהבה. וזה פי' הכתוב ויקחו אליך פרה וגו' ושרף את הפרה לעיני דהיינו שישאר אפר מד' יסודות שהיה בה ולקח עץ ארז ואזוב שהם שני מדות ההפכים כמ"ש מן הארז אשר בלבנון שגדול מאד עד האזוב אשר בקיר שהוא נמוך מאד וטבל במים דהיינו מקור מים חיים כמ"ש ואתי עזבו מקור מים חיים וזהו פי' ויקחו אליך שהוא משה כי מן המים משיתיהו דהיינו שיהא כל דבר בדעת וזהו פי' וזרתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו':

והזהה הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי. הנה בתח"ה כתיב ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו [ע' במדרש

רבה פי' וירא פניו]. והענין כי מחיה מתים הוא ברחמים רבים טל שעתיד להחיות בו את המתים והוא מקור י"ג מדה"ר וכמ"ש בד"ה ויאכילך את המן. והנה ת"ת שהוא מדת הרחמים מדתו של יעקב עולה עד הכתר בחי' רחמים רבים בסוד בריח התיכון המבריה מן הקצה אל הקצה בזהר ס"פ תרומה (דקע"ה ע"ב) וזהו ביום השלישי דייקא יקימנו ועמ"ש על פסוק זה לקמן גבי עש"ת. וזהו ואשא אתכם על כנפי נשרים שהוא פני נשר בחי' רחמים לעורר רחמים על ירידת הנפש ועי"נ ואביא אתכם אלי ממש. כנשר יעיר כו' ישאהו על אברתו כו'. כמ"ש במ"א. ונחיה לפניו דייקא היינו שלע"ל יתגלה פנימי ע"י שלמעלה מהשבירה והתיקון כו'. וזהו ביום השלישי כו' וירא את המקום מרחוק והוא ע"ד ליעקב אשר פדה את אברהם כי בחי' מרחוק הוא מה שרחוק מהשגה. אמרתי אהכמה והיא רחוקה ממני שאמר שלמה על מצות פרה אדומה. וכ"ז נמשך ע"י ביום השלישי כו' בחינת רחמים כנ"ל ועמ"ש במ"א ע"פ כי המצוה הזאת כו' ולא רחוקה היא

בזהר (תרומה דקס"ג ע"א) שכל רצונה וחפצה שלא לציית אותה ובוזה תתענג יותר שתהא אהובה למלך משא"כ כשמפתה אותו ותוכל לו אין זה רצון המלך. וזהו מאמר רז"ל שטן ופנינה לשם שמים נתכוונו ובמ"א (סוכה ג"כ א) אמרו נתן עיניו במקדש ראשון והחריבו משמע שנתקנאו בו. והענין הוא ששרש הרע המחייבה הוא טוב כמבואר בזהר שם וכי יש עבדא דמריד במאריה הגם שיש כמה עבדים המתפרצים מאת אדוניהם אמנם הם בשר ודם וחיותם נפרדים זה מזה. אבל עבדי ה' שמקבלים חיותם ממנו ית' והוא המחיה את הכל איך יש חיות לדבר שכנגדו ומשני שהוא עד"מ הזונה עם בן המלך. וזהו דבר המחיה את כל הרעות ושרשם למעלה הוא טוב וכשירוד למטה ע"ד השתלשלות נעשה באמת רע גמור ודינים גמורים הן במילי דעלמא והן במילי דשמיא. והנה כשבא לאדם איזה יסורים ר"ל יחשוב כי לא למראה עיניו יפוטו שרע הוא אלא באמת שרשו הוא טוב כי ממנו ית' לא תצא הרעות כי אם רק טוב גמור רק שהוא אינו מושג בשביל שלא יוכל לירד לעולם השפל ונשאר למעלה (ע' בסעי' פרק כ"ו ובאגה"ק דיה להשמלך בינה). וזהו נקרא מיכלא דקיק שהוא באמת חיותו ית' (וע' בזהר בראשית ד"ה ע"ב כחוטא דקיק כו'). וזהו בכל מאדך כמאמר טוב מאד טוב זה מלאך החיים מאד זה מלאך המות שהוא טוב מאד בלי שיעור וגבול אלא שעדיין לא בא לידי גילוי ואינו מושג (וע' בזהר ר"פ יתרו דס"ח ב' ובהרמ"ז שם ועמ"ש ע"פ אלה מסעי'). וזהו יסר יסרני י"ה שהוא בתחלת השם תחלת התגלותו שעדיין לא בא לידי גילוי ואינו מושג שעדיין לא נתגלה הכל. וזהו ענין נחום איש גם זו שהיה אומר גם זו לטובה מפני שהיה מתבונן באמת ששרש הרע הוא הטוב והביאו למעלה אל שרשו למקום אין ושם ה' יכול לעשות השתנות כמאמר ר' חנינא בן דוסא מי שאמר לשמן וידליק כו' (ועמ"ש סד"ה זאת חקת התורה בענין מי יתן טהור מטמא). וזהו ענין התפלה שבגוף האדם בעולם הזה שהנשמה בתוך הגוף טובלת צרות ויסורים שרצונה לידבק ביוצרה והגוף אינו מניחה וכמו גלות השכינה שמוכרתת להחיות גם הרשעים, כך הנשמה מוכרתת להחיות את הגוף וכל כוונתה אינה בשביל עצמה רק בשביל להעלות הגוף מעפר, וצריך לברור ככסף ביד הצורף כל מה שיש תערובות יותר צריך לברר וללכד בלהב אש היותר גדול כן צריך לברר הגוף מהיצה"ר ולהביאו אל שרשו כמשל בן המלך עם הזונה הנ"ל, וכל מה שיש תערובות רע ביותר צריך להפריד ע"י אש יותר גדול וחזק בתפלה לדבק בקונו (ועמ"ש ב"פ אמור ע"פ ונקדשתי). ולכן בבית ראשון שלא היה הרע הרבה לא היו צריכין לתפלה בהתלהבות כי אם כל מעשיהם היה להביא הרע והדינים אל שרשם ע"י הקרבנות היה דיים, אבל בבית שני התחילו לתקן התפלה והיתה קצרה לפי ערך הצטרכות האש ותערובות הרע שהיה בקרבם. ואנחנו צריכים להתפלל יותר ויותר בהתלהבות מאד. וכן בכל דור ודור למטה צריך להתפלל בהתלהבות גדולה ולא כי אפשר דרי אדרבה מפני גודל הרע אשר נתערב ונתרבה בכל דור ודור צריך להפרידו ע"י אש חזק בתפלה ולברר הרע אשר בקרבו ולהביאו אל שרשו כמשל בן המלך עם הזונה הנ"ל שיחשוב החיות של הרע המחייבה איך יש לו חיות מהקב"ה כי בלעזו לא היה יכול לחיות והקב"ה מחייבה ע"ד הנ"ל. א"כ אין רע כלל וכן כל היסורים בעניני עוה"ז כשחושב ע"ד הנ"ל יתפרדו כל פועלי און. וכענין נחום איש גם זו גם כל הצדיקים היו ע"ד זה רק נחום איש גם זו היה יכול לשנות המשכה מלמעלה למטה שהי' נראה באמת למטה שהוא טוב כגשמיית ולכן נק' גם זו שהוא מושג (וע' בע"ח שער לאה ורחל פ"ה בענין גם, וכמה"כ שם והנה הגם מאיר כו' והוא המשכה מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא הנק', זו, וע' עוד מענין גם בע"ח שער אי"א פ"ד ועמ"ש"ל בד"ה וזה מעשה המנורה

בענין ואנכי אעלך גם עלה דהיינו שבחי' גם יהיה לו ג"כ עליה ומוזה הוא ענין נחום איש גם זו). אבל כל הצדיקים אפילו שהי' מחשבותם על זה הדרך היה נשאר למעלה כך כמו שהיה בתחלה בלי מושג הטוב ההוא. וזהו ענין נחש הנחשת שהיה צריך להשימו על הנס שהיה צריך לה להגבהת הנחש למעלה ומסתכלים כלפי מעלה כלו' שלא יחשוב שהנחש נפרד א"כ הוא רע ממש ונשאר רע. אבל כשיחשוב את הנחש בהגבהתו למעלה בשרשו שאינו נפרד מאתו ית' וחיותו משם הוא ע"ד משל הזונה עם בן המלך הנ"ל א"כ אין רע יורד מלמעלה ולכן היה נחשת שמשנתה לכמה גוונים ע"י אין. והמ"י. (עיי' מענין נחש הנחשת בזה"כ תרומה (קמ"ח ב') והובא בע"ח שמ"ט פ"ג ועמ"ק"מ שם, והיינו שמתוק הגבורות קשות דנחשים השרפים זהו ע"י נחש הנחשת שהוא ת"ת דק"נ דאצילות* והיינו ע"י שמסתכלים כלפי מעלה להגביה ק"נ לשרשו שמעולם התהו וע"י מתגבר הטוב שבו שאין רע יורד מלמעלה ואז מתקשר הטוב שבת"ת דק"נ דאצילות בת"ת דקדושה דאצילות כו'. והנה ע"י ת"ת דקדושה נעשה ג"כ מיתוק הגבורות דקדושה בחסדים וזהו ענין שלום בפש"ע וכמ"ש במ"א באגה"ק ע"פ והיה מעשה הצדקה שלום כו' ע"ש, ומוזה נמשך אח"כ ג"כ השלום בפש"מ בהיכלות דבי"ע עד שגם בהיכלות דנוגה מתגבר הטוב ונמתק הרע והיינו ג"כ ע"י ת"ת דנוגה נחש הנחשת כו'. אך היינו דוקא ע"י שמסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים וע' עוד בזהר ח"ב (דרכי א' ר"ס א' ודר"ג א' קמ"א א') וע' בזהר פ' מקץ (דף ר"ד ע"א) וע' ברבות פ' נח פ"לא (ו"ג ע"א) מענין נחש הנחשת וכעין זה הוא בירושלמי ספ"ג דר"ה):

אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה באר חפרוה שרים כרוה כו'. הנה באר נק' כנס"י כמ"ש בשה"ש מעין גנים באר מים חיים. כי הנה הבאר מים שנובעת מתחת לארץ המים הן היורדים מלמעלה מן הארבעה נהרות דרך סולמא דפרת כו' וארעא חלחולי מחלחלא כו' יורדים המים דרך גידי הארץ עד שנעשה מי באר שחוזרים ונובעים מתחת לארץ מלמטה למעלה [וכמ"ש מזה ע"פ ויחפרו ב"פ תלדות] וכך כנס"י היא מקור נש"י היא באה מלמעלה ותחלה היתה מעין גנים ב' גנים ג"ע העליון וג"ע התחתון שבאה בהשתלשלות העולמות דרך ג"ע העליון ודרך ג"ע התחתון ושם היתה מקום עמידת הנשמה טרם בואה לעוה"ז וכשבאה בהתלבשות הגוף נעשית בחי' באר מים חיים שחוזרים ועולים ונובעים ממטה למעלה ביציאתה מנרתקה היא מאסר הגוף לאור באור החיים:

והנה ככל הדברים האלה כך הוא דרך וסדר העבודה כי הנה כתיב ויניחיהו בג"ע לעבדה ולשמרה לעבדה במ"ע ולשמרה במל"ת שע"י קיום מ"ע ושמירת מל"ת עובד ומתקן את הג"ע ועבודת הגן היא להשקותה וכמ"ש ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ובחי' זו נעשית ע"י ישראל למטה שכנס"י היא המעין גנים המשקה את הגן העליון וגן התחתון. והענין שכשם שבגן צ"ל בו מעיין להשקותו כדי להצמיח כל פרי שבגן. שהמים מצמיחים כל מיני תענוג כך הנה ג"ע צ"ל בו בחינת מעיין. כי ג"ע הוא תענוג הנשמות שנהנין מזיו השכינה שבא לכלל גילוי השגת הנפש המשגת באור א"ס ב"ה [וע"י מתענגין בו תענוג נפלא אין קץ עד שאמרו מוטב דלידיינן כו' שאפילו כל יסורי גיהנם כדאי הוא לה וצריכה הנשמה להיות לה מירוק בגיהנם תחלה כדי שתבוא להתענג על ה' באור א"ס ב"ה] והנה הוא ית' סתימא דכל סתימין ואיך יבוא לידי גילוי ההשגה אלא באתגדלת תליא מילתא בקיום התומ"צ שהמצות שנתלכשו בעינינו